

Marek Stefan Szmidt

O miłości do Rosji

Religijne podstawy niemieckiego zauroczenia Rosją

Wypowiedź polskiego ministra spraw zagranicznych pana Witolda Waszczykowskiego, pytającego Niemcy o to, „czy bardziej zależy im na dobrym samopoczuciu Polski, czy Rosji” przypomniało mi o – niezrozumiałej dla wielu Osób – miłości, jaką przeróżne formy państwowości niemieckiej wykazują do – podobnie zróżnicowanych – form państwowości rosyjskiej, a które tłumaczy się – na ogół – wpływami, jakie emigracja niemiecka uzyskała w Rosji za panowania [Piotra Pierwszego](#).

Moim zdaniem, miłość ta, będąca śmiertelnym zagrożeniem dla Państwa Polskiego od momentu powstania Prus [Fryderyka II-go](#), posiada o wiele głębsze podłoże niż tylko gospodarcze, czy polityczne, osiągając głębię eschatologiczną - o czym kilka zdań poniżej.

Wyjaśnienie tego fenomenu, którego objawy obecne są także we współczesnej polityce zagranicznej Niemiec, forsujących rozwiązania korzystne dla Rosji nawet podczas trwania sankcji nałożonych za agresję na Ukrainie (Nordstream 2), rozpocznę od przytoczenia definicji, zaczerpniętej z [popularnej encyklopedii internetowej](#):

„Pietyzm (niem. Pietismus) – nurt religijny w luteranizmie z XVII i XVIII wieku kładący nacisk na intensywną modlitwę, studiowanie Biblii, udział w pobożnych zgromadzeniach religijnych, rygorystyczną moralność oraz działalność charytatywną. Szczególnie rozwinął się w Wirtembergii i Prusach w XVII w.”

(patrz także [pietismus](#))

Barbara Juliane, baroness von Krüdener

Wybitną osobistością tamtych czasów, która wywarła ogromny wpływ na postrzeganie Rosji przez przyrząd duchowy, była pani [Baronessa Barbara Juliane von Krüdener](#); Osoba, która – jak twierdziła – w roku 1804 przeżyła nawrócenie i odtąd utrzymywała kontakty z wieloma pietystycznymi grupami tej epoki, z których – dla tych rozważań – najważniejszą był dwór Baden, z uwagi na fakt, że [caryca Elżbieta](#) była księżniczką badeńską. Okoliczność ta wyjaśnia, jak Mme de Krüdener uzyskała wpływ na cara.

W tym miejscu cytuję wybitnego naukowca, jakim był [Eric Voegelin](#), który w swojej, wybitnej książce pt. „From Enlightenment to Revolution” (1975) tak opisuje wpływ pietyzmu na postrzeganie Rosji, przez Niemcy:

„Za pośrednictwem duchownych i innych mistycznych osobowości pietyzm doprowadził do stworzenia wspólnoty opinii i idei, które społecznie łączyły chłopstwo z dworami, a geograficznie zachodnie Niemcy z Rosją. Politycznie grupa ta była silnie przepojona chiliastycznymi ideami, w których Napoleon jawił się jako antychryst, a nadzieje kierowano w stronę zbawcy z Północy, opierając się na przepowiedni Izajasza (41:25): <Wzbudziłem kogoś z Północy i przyszedł, ze Wschodu słońca wezwałem go po imieniu. On zdeptał możnowładców jak błoto, podobnie jak garncarz depcze glinę>.

Aleksander I, najbardziej pasujący do postaci wybawcy z Północy, była to dusza pogrążona w cierpieniu, obarczona winą ojcostwa. Jego poszukiwania pokoju duszy, które doprowadziły do nawiązania kontaktów z przedstawicielami różnych ruchów sekciarskich, nie

ustaly aż do czasu dziwnego ustąpienia z tronu w roku 1825 i (co obecnie wydaje się najbardziej prawdopodobnym przypuszczeniem) ucieczki na Syberię.

W 1815 roku wykorzystał okazję do poszukiwania owego spokoju duszy, jaką stwarzała kampania wojenna, rozmawiając z Jungiem-Stillingiem w Karlsruhe. Próba zakończyła się niepowodzeniem. W czerwcu 1815 roku główne dowództwo rosyjskie stacjonowało w Heilbronn, niedaleko wsi, w której Mme de Krüdener poświęcała się przekonywaniu okolicznych wieśniaków, by sprzedali swoje posiadłości i uciekali przed nadchodzącą katastrofą eschatologiczną. Dla tej damy była to życiowa szansa.

Uzyskała audiencję u cara i po kilku godzinach kazania doprowadziła łkającego mężczyznę do stanu, w którym <odnalazł pokój> - przynajmniej na jakiś czas. Na jego prośbę zgodziła się towarzyszyć mu w drodze do Paryża, [Benjamin Constant](#) i [Mme Recamier](#). Z tego związku, we wrześniu 1815 roku, narodziło się [Święte Przymierze](#).*”

W tym miejscu warto jest, celem uzupełnienia wiadomości na temat idei chiliastycznych, cytując E. Muhlenbecka z jego „[Etude sur les origines de la Sainte-Alliance](#)”, Paris 1909:

„Pełnia znaczenia tych chiliastycznych oczekiwań może być jednak zrozumiana tylko wówczas, gdy oddzielimy chiliastyczny symbolizm od jego przypadkowej historycznej treści. To, że to Napoleon i Aleksander i wypełniają te symbole, było historycznym przypadkiem pierwszych dekad XIX wieku. Sam ruch chiliastyczny miał swoje początki w okresie reformacji. Opierał się na biblijnych przepowiedniach zawartych w Księdze Izajasza i zacytowanych przez nas w tekście, jak również na Księdze Daniela 11 (król pomocy), Księdze Jeremiasza 4:5 (lew z pomocy) oraz 50:9, 41^4 (narody z ziemi pomocnej). Ten zespół biblijnych fragmentów przekształcił się w stabilny symbolizm w tak zwanej przepowiedni [Paracelsusa](#), prawdopodobnie powstałej w 1541 roku. Przepowiednia ogłaszała nadejście [Loewen von Mitternacht](#), który po wielkiej bitwie pozbawi szponów orła Cesarstwa. W XVII wieku przepowiednia ta zyskała na popularności, kiedy odniesiono ją do [Gustawa Adolpha](#) jako właśnie „Lwa z Północy”, ze względu na jego walkę przeciwko cesarzowi. Świadomość tego symbolizmu nigdy nie umarła i była

kontynuowana w bogatej mistycznej literaturze alchemicznej oraz literaturze różokrzyżowców. O historii tego symbolizmu dokładnie opowiada [Lejonet Från Norden](#) (Uppsala 1934) autorstwa Johana Nordströma. Przepowiednia Paracelsusa została przedrukowana w apendyksie do pracy Nordströma. Przedruk we współczesnym języku niemieckim można znaleźć w [Schriften Theophrasts von Hohenheim, Leipzig 1924](#), pod redakcją Hansa Kaysera, nr 297.”

Powyższe cytaty nie wyjaśniają do końca fascynacji Niemców Rosją, która to fascynacja jest – jak każde uczucie – wielowątkową, lecz rzuca snop Światła na tę miłość, wymagającą dla jej spełnienia, pełnej bliskości, w której nie ma miejsca dla Polski.

Zelazny uścisk, motywowany z jednej – rosyjskiej – strony żarłoczną zaborczością i pragnieniem odwetu za upadek ZSRR, a z drugiej sentymentalizmem imperialnym [Projektu Mitteleuropa](#), z dodatkiem protestancko-pietystycznego merkantylizmu, jest elementem stałym, który należy uwzględniać we wszystkich prognozach rozwoju sytuacji politycznej w regionie Europy Środkowej.

- Święte Przymierze, patrz także:

http://kontrowersje.net/wi_te_przymierze_prekursor_onz_i_struktur_europejskich